

EVROPSKA
KOMISIJA

VISOKI PREDSTAVNIK
EVROPSKE UNIJE ZA ZUNANJE
ZADEVE IN VARNOSTNO
POLITIKO

Bruselj, 19.5.2014
JOIN(2014) 21 final

SKUPNO SPOROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Elementi za strategijo EU za javno varnost v Srednji Ameriki in na Karibih

SKUPNO SPOROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Elementi za strategijo EU za javno varnost v Srednji Ameriki in na Karibih

I. Javna varnost – skupna skrb

Evropsko unijo z Latinsko Ameriko in Karibi povezuje široko strateško partnerstvo, ki je bilo obnovljeno in okrepljeno na zadnjem vrhunskem srečanju med EU in Skupnostjo latinskoameriških in karibskih držav (CELAC) januarja 2013 v Santiagu de Chile. Regiji vzdržujeta politične, gospodarske in družbene vezi, katerih obseg in pomen še nikoli nista bila tako velika. Med njima sta vzpostavljena tesno sodelovanje in celovit politični dialog na vseh ravneh, na regionalni, podregionalni (Srednja Amerika, Karibi, Andska skupnost in Mercosur) in na dvostranski ravni. EU je tudi pomembna partnerica za razvoj Latinske Amerike in Karibov, z velikim poudarkom na socialni koheziji, gospodarskem razvoju, okoljskih vprašanjih in varnosti.

Javna varnost je v Latinski Ameriki velik problem. Vlade, organizacije civilne družbe in javnost menijo, da je to glavna slabost te regije, ki ogroža njene razvojne možnosti. V poročilu programa Združenih narodov za razvoj (UNDP) o človekovem razvoju v Latinski Ameriki za obdobje 2013–2014 je poudarjeno, da je regija zdaj gospodarsko močnejša, manj je revščine in demokracija je bolj okrepljena, njeni šibki točki pa sta kriminal in pomanjkljiva varnost. Člen 66 deklaracije z vrha Skupnosti latinskoameriških in karibskih držav 29. januarja 2014 v Havani določa: „[...] kriminal in nasilje ovirata celovit razvoj Latinske Amerike in Karibov, zato poudarjamo potrebo po regionalnem soglasju o viziji javne varnosti s pristopom, ki temelji na človekovem razvoju [...]“. Na vrhu med EU in Skupnostjo latinskoameriških in karibskih držav v Santiagu de Chile so visoki uradniki obeh strani dobili nalogo, da proučijo možnost vključitve javne varnosti v svoj skupni akcijski načrt za obe regiji.

Močno razširjeni kriminal, visoka stopnja nasilja s smrtnimi žrtvami in splošno slabšanje javne varnosti so v Srednji Ameriki in na Karibih posebej pereč izziv, ki zahteva nujno obravnavo. Številne države v teh sosednjih podregijah so glede na svojo velikost in geografski položaj še posebej ranljive. Zmogljivost njihovega varnostnega in pravosodnega sektorja, ki sta izpostavljena vplivnim nadnacionalnim kriminalnim združbam, je omejena. Posledice tega so skrb vzbujajoče stopnje nekaznovanja in čedalje resnejše grožnje javni varnosti. Vpliv kriminala se širi zunaj meja teh držav in dosega ali lahko doseže Evropo.

Karibske države in države Srednje Amerike so sprejele regionalne strategije za varnost, ki so podlaga za regionalno sodelovanje in mednarodno podporo.

EU ne sme biti ravnodušna do takih razmer. Že dolga leta je ključna partnerica v programih sodelovanja za države te regije na področju pravosodja in preprečevanja kriminala. Države članice EU so izvajale lastne, pogosto dopolnjujoče se dejavnosti in projekte. Vendar je zaradi razsežnosti nevarnosti in njenega pomena za razvojno partnerstvo EU s Srednjo Ameriko in Karibi potreben nov skupni razmislek o javni varnosti v tej regiji. Cilj tega sporočila je prispevati k pripravi usklajene in povezane strategije EU za javno varnost v Srednji Ameriki in na Karibih s posebnim poudarkom na varstvu človekovih pravic in spodbujanju reform.

Namen strategije EU je:

1. v sodelovanju z regijo razviti skupni program na področju javne varnosti kot del splošnega političnega in razvojnega partnerstva;
2. okrepiti zmogljivost vlad za odpravljanje nevarnih razmer, zagotoviti spoštovanje človekovih pravic in spodbuditi politike preprečevanja;
3. spodbujati regionalno in mednarodno sodelovanje za spoprijemanje z nadnacionalno razsežnostjo groženj javni varnosti.

II. Srednja Amerika in Karibi – posebno pereč izziv

V Srednji Ameriki in na Karibih se križajo pomembne svetovne trgovinske poti, kar pomeni tudi pomembne strateške interese. To bi lahko spodbudilo razvoj te regije, zlasti s trgovino in naložbami. Vendar nevarne razmere, ki vladajo v tej regiji, škodljivo vplivajo na gospodarski razvoj in upravljanje ter ovirajo dostop do izobraževanja, zdravstvene oskrbe in drugih osnovnih storitev. Poleg tega slabijo demokracijo, človekove pravice in pravno državo, ki so poglobitve vrednote, ki jih EU želi razširjati.

Ranljivost dodatno zaostrejejo prevzete pomanjkljivosti v gospodarski strukturi (na primer revščina, gospodarska neenakost in brezposelnost), ki večinoma prizadenejo avtohtono prebivalstvo in potomce Afričanov. K še večji ranljivosti prispevajo tudi socialni ali kulturni dejavniki, kot so razpadanje družin in vezi skupnosti, večja zloraba drog in alkohola ter razširjeno nasilje na podlagi spola. Razvojni napredek zavirajo tudi naravne nesreče.

Težave z upravljanjem, razširjenost organiziranega kriminala in pomanjkanje gospodarskih priložnosti se vzajemno krepijo. Zaradi njih obstaja nevarnost nastanka padajoče spirale nasilja in nezadostnega razvoja, iz katere se Srednja Amerika in Karibi morda dolgo časa ne bodo zmogli rešiti. Njihovi državljani ne bi mogli izkoristiti prednosti gospodarske rasti preostale Latinske Amerike, mednarodni organizirani kriminal pa bi se le še okrepil.

Te razmere imajo več posledic, kot sledi v nadaljevanju.

Države v tej regiji s težavo izpolnjujejo svoje obveznosti na področju javne varnosti.

Najočitnejše posledice tega so:

- visoka stopnja nekaznovanja zaradi pomanjkljivih zmogljivosti na področju preiskovanja in pregona, iz česar izhaja razširjena korupcija varnostnega in pravosodnega sistema;¹
- prenatrpani zapori in neučinkoviti zaporni sistemi, ki namesto, da bi pomenili pot k ponovni vključitvi in rehabilitaciji, vzbuja veliko zaskrbljenost glede spoštovanja človekovih pravic;²
- nizek skupni znesek pobranih davkov (manj kot 18 % BDP) in posledično šibka finančna sposobnost države za izpolnjevanje obveznosti na področju zagotavljanja javnih storitev in varnosti. Zgovorna posledica je, da je v celotni regiji več zasebnih varnostnikov kot policistov (npr. v Gvatemali je zasebnih varnostnikov približno šestkrat več kot policistov, v Hondurasu jih je približno 4,9-krat več, v 34 evropskih državah pa je povprečno število zasebnih varnostnikov na enega policista približno 0,8),³ kar še dodatno povečuje neenakost pri dostopu do varnosti;
- težave pri ozemeljskem nadzoru in upravljanju meja dodatno zaostrejuje številni tleči ozemeljski spori med državami v tej regiji, ki ostajajo nerešeni in omogočajo nezakonito trgovino z ljudmi in blagom po celotni regiji.⁴

Skrb vzbujajoči kazalniki nevarnih razmer

Kazalniki nevarnih javnih razmer kažejo, kako močno kriminalne združbe vplivajo na najbolj ranljive države. Ti kazalniki so v Srednji Ameriki posebno visoki, na Karibih pa precej višji od svetovnega povprečja. V številnih državah so stopnje umorov najvišje na svetu in veliko nad „epidemično“ stopnjo 10 umorov na 100 000 prebivalcev. Visoka stopnja umorov je povezana tudi z nesprejemljivo visoko stopnjo drugih kaznivih dejanj, kar močno vpliva na kakovost življenja državljanov. V zadnjem poročilu programa Združenih narodov za razvoj

¹ Program ZN za razvoj (UNDP), Regional Development Report for Latin America 2013–14: Citizen security with a human face (Poročilo o regionalnem razvoju za Latinsko Ameriko 2013–2014: varnost državljanov s človeškim obrazom), „Impunidad“ (str. 36).

² Prav tam, „Las cárceles“ (str. 122).

³ Podatki za Gvatemalo/Honduras: prav tam, str. 150; 34 evropskih držav: Konfederacija evropskih varnostnih služb (CoESS), Private Security Services in Europe, Facts & Figures (Storitve zasebnega varovanja v Evropi, Dejstva & številke), 2011 (str. 143).

⁴ Združenje evropskih obmejnih regij (AEBR), Cross-border Cooperation in Latin America: Final Report, 2010, „Obstacles Identified“ (Čezmejno sodelovanje v Latinski Ameriki: končno poročilo, 2010, „Ugotovljene ovire“) (str. 48).

(UNDP) 2013–2014 so navedene posledice nevarnih razmer za gospodarski in socialni razvoj.⁵

Velik del nasilnih kaznivih dejanj je mogoče pripisati organiziranim kriminalnim združbam, ki tekmujejo za donosne poti trgovine s prepovedanimi drogami in nadzor nad ozemljem. Po virih Organizacije ameriških držav (OAS)⁶ 80 % prepovedanih drog, zaseženih ob vstopu v ZDA, potuje čez Srednjo Ameriko in Mehiko. Karibski otoki so pomembno tranzitno območje za pošiljke prepovedanih drog iz Južne Amerike v Evropo, ZDA in Kanado. V letu 2009 je bilo v tej regiji zaseženih več kot sedem ton kokain hidroklorida.⁷

Organizirani kriminal dopolnjujejo in podpirajo raznovrstne druge dejavnosti, vključno s trgovino z ljudmi in orožjem, izsiljevanjem in pranjem denarja v velikem obsegu. Čedalje več je zlorabe drog, lokalne preprodaje in s tem povezanih kaznivih dejanj ter pranja denarja, ugrabitev in umorov. Razširjeni so tudi napadi na premoženje in splošna kazniva dejanja.

Ranljive skupine (kot so ženske in mladina) so posebej izpostavljene. Mlade je lahko pritegniti v kaznive dejavnosti in so pogosto glavne žrtve nasilja. V Latinski Ameriki in na Karibih so ženske žrtve petine umorov, drugje po svetu pa v povprečju zajemajo enajstino tovrstnih žrtev.⁸

Državljeni v takih razmerah izgubljajo zaupanje v zmožnost svojih vlad, da bi zagotovile osnovne javne storitve, in ne pričakujejo več, da jim bodo zagotavljale varnost. V nekaterih primerih organizirani kriminal nadzira celotne regije in soseske.

Posebne pobude, kot je posredovanje med stranmi, ki sodelujejo pri kriminalnih dejavnostih, lahko nasilje začasno zmanjšajo. Primer tega je premirje med tolpmi v Salvadorju, kjer se je stopnja umorov od marca 2012 znižala za 50 %. Udeleženi se strinjajo, da bi bili za trajnost teh prizadevanj potrebni politična podpora vlade ter trajni in celoviti ukrepi za odpravo temeljnih vzrokov nasilja.

Civilna družba se je začela ostro odzivati na krizo javne varnosti, pri čemer zakonite organe poziva k reformam in mednarodne donatorje prosi za pomoč. Pobude civilne družbe vključujejo podporo zagovornikom človekovih pravic in žrtvam nasilja, spodbujanje sprave in državljanstva ter spoštovanje pravne države in pravic priseljencev, prizadevanja za

⁵ Sklic na poročilo programa ZN za razvoj (UNDP) z naslovom Regional Development Report for Latin America 2013–14: Citizen security with a human face: „Many people indicate that they do not go out any more to shop or for leisure“. (Poročilo o regionalnem razvoju za Latinsko Ameriko 2013–2014: varnost državljanov s človeškim obrazom: „Mnogi navajajo, da ne hodijo več ven po nakupih ali za razvedrilo.“).

⁶ OAS, Report on the Drug Problem in the Americas (Poročilo o problemu prepovedanih drog v Amerikah), 2013.

⁷ OAS, Report on Citizen Security in the Americas (Poročilo o varnosti državljanov v Amerikah), 2012, str. 91. Zasegi so bili izvedeni na Bahamih, v Dominikanski republiki, na otokih Sveti Vincent in Grenadini, na Jamajki ter v Trinidadu in Tobagu.

⁸ OAS, La Seguridad Publica en las Américas (Javna varnost v Amerikah), 2008.

zmanjšanje povpraševanja po drogah ter podpiranje gospodarskih pobud in samozaposlovanja.

Posledice medsebojno povezanih varnostnih izzivov, ki se večinoma nanašajo na trgovino s prepovedanimi drogami, segajo čez meje regije.

Trgovina s prepovedanimi drogami in širjenje tolp lahko za EU, ki zajema 26 % celotne svetovne porabe kokaina, pomenita veliko nevarnost. Precejšen delež kokaina, ki je na poti v Evropo, še vedno potuje čez Karibe. V skupnem poročilu Evropskega centra za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA) in Europolu z naslovom *Cocaine: A European Union perspective in the global context* (Kokain: napoved za Evropsko unijo v svetovnem okviru) (2010) je bila poudarjena močno povečana preprodaja kokaina iz Južne in Srednje Amerike v Evropo. Poleg tega je v nekem drugem poročilu navedeno, da latinskoameriški mamilarski karteli stalno delujejo v več državah članicah EU (zlasti v Italiji, na Nizozemskem in v Španiji).⁹ Na obrobju EU mreže nezakonite trgovine, zlasti v Gvinejskem zalivu, slabijo prizadevanja za stabilizacijo.

III. Odziv EU

EU se s tem izzivom spopada kot dolgoletna partnerica za razvoj obeh podregij. Podpira **strategijo za varnost v Srednji Ameriki** (ESCA), ki je bila sprejeta na konferenci v Gvatemali leta 2011 in jo usklajuje integracijski sistem Srednje Amerike (SICA), ter **karibsko varnostno strategijo**, ki so jo februarja 2013 sprejeli voditelji držav Karibske skupnosti (CARICOM).

EU bo pomagala z učinkovito uporabo novih in obstoječih sporazumov, zlasti skupne strategije EU–Karibi in pridružitvenega sporazuma med EU in Srednjo Ameriko. Opirala se bo na izkušnje, ki jih je pridobila z dolgoletnim sodelovanjem s to regijo, in si prizadevala za učinkovito uporabo že uveljavljenih instrumentov sodelovanja. Črpala bo tudi iz številnih sektorskih dialogov in mehanizmov sodelovanja, kot so regionalni dialogi o prepovedanih drogah, migracijah in razlikah med spoloma ter dvostranski dialogi na nacionalni ravni o drogah in varnosti.

Odziv EU kaže trajno zaskrbljenost glede nevarnosti, ki so bile priznane že v **varnostni strategiji EU iz leta 2003**¹⁰ in izhajajo iz organiziranega kriminala in nezmožnosti držav, da

⁹ Europol, Impact of Mexican OCGs on the OC situation in Europe, Scan Policy Brief — Threat Notice (Vpliv mehiških združb organiziranega kriminala na stanje organiziranega kriminala v Evropi, poročilo o politiki – obvestilo o ogroženosti), 012-2013.

¹⁰ Varnostna strategija Evropske unije, ki je bila sprejeta leta 2003 in jo je Evropski svet leta 2008 posodobil in znova potrdil.

bi se mu uprle, poleg tega je v skladu s **celovitim pristopom zunanje politike EU k reševanju konfliktov in kriz**, ki je bil opredeljen leta 2013.¹¹ Pristop EU se opira tudi na naslednje dokumente politike EU:

- strategija notranje varnosti, ki obravnava mednarodne kriminalne mreže, pranje denarja, korupcijo in nezakonito trgovino (COM/2010/673);
- agenda za spremembe, ki priznava povezanost med varnostjo in razvojem, demokracijo, človekovimi pravicami in pravno državo (COM/2011/637 final);
- sporočilo z naslovom *Človekove pravice in demokracija v središču zunanjega delovanja EU – Za učinkovitejši pristop* (COM(2011) 0886);
- strategija na področju drog (2013–2020), ki se osredotoča na uravnotežen in na dokazih temelječ pristop k politiki na področju drog (2012/C 402/01);
- sporočilo z naslovom *Korenine demokracije in trajnostnega razvoja: sodelovanje Evrope s civilno družbo na področju zunanjih odnosov* (COM/2012/492 final);
- strategija za boj proti nedovoljenemu kopičenju in razširjanju orožja malega kalibra in lahkega strelnega orožja ter pripadajočega streliva, ki izpostavlja Latinsko Ameriko kot regijo, kjer sta značilna širjenje in čezmerno kopičenje tovrstnega orožja (5319/06);
- Dokument o ukrepih za krepitev zunanje razsežnosti EU pri preprečevanju trgovine z ljudmi (19. 11. 2009 – 11450/5/09 REV 5);
- sporočilo o boju proti korupciji v EU (COM(2011) 308 final), v katerem je poudarjena potreba po krepitvi zmogljivosti za boj proti korupciji v partnerskih državah);
- študija Evropskega parlamenta z naslovom *Assessing the EU's approach to security sector reform* (Ocena pristopa EU k reformi varnostnega sektorja) z njenim celostnim pristopom, ki temelji na človekovih pravicah ter krepi učinkovitost in odgovornost varnostnega sektorja (PE 433.837).

EU upošteva tudi študije in priporočila pristojnih večstranskih institucij, zlasti poročil programa Združenih narodov za razvoj o varnosti državljanov v Latinski Ameriki (2013) in na Karibih (2012) ter poročil Organizacije ameriških držav (OAS) o problemu prepovedanih drog v Amerikah (2013) in o javni varnosti v Amerikah (2008).

V nadaljevanju so opisani cilji strategije v Srednji Ameriki in na Karibih.

Cilj I: Nadaljnji razvoj skupnega programa za javno varnost v sodelovanju z regijo

Glavni instrument za doseg tega cilja bo okrepljen **politični dialog**. EU bo sodelovala s partnerskimi vladami na nacionalni in regionalni ravni, da bi oblikovali skupni politični in operativni program, pri čemer se bo opirala na regionalne strategije, ki so jih sprejeli Srednja

¹¹ Skupno poročilo Komisije in visoke predstavnice/podpredsednice Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 11. decembra 2013 o celostnem pristopu zunanje politike EU k reševanju konfliktov in kriz (JOIN(2013)30 final).

Amerika in Karibi. S tem bi se morali zagotoviti preglednost in usmeritev za vse zainteresirane strani na obeh straneh.

Visoka predstavica in Komisija bosta z vzpostavljenimi načini zagotavljali, da bodo imele EU in države članice ustrezne možnosti za izmenjavo informacij, ki jih potrebujejo za izboljšanje sinergij in skladnosti pri svojih dejavnostih.

I.1 Prednostne naloge sodelovanja na podlagi ključnih varnostnih izzivov na nacionalni ravni

Delegacija EU in veleposlaništva držav članic EU v državi gostiteljici bodo tesno sodelovala pri analizi razmer na področju javne varnosti. V tem pogledu bosta posebej koristni analiza sporov in zmožnost zagotavljanja ali podpiranja mediacije pri dolgoletnih sporih.

I.2 Regionalni dialogi s Srednjo Ameriko in Karibi

EU in Srednja Amerika

Srednjeameriške države so leta 2011 sprejele novo strategijo za regionalno varnost v Srednji Ameriki (ESCA), kar je bil velik dosežek. Vzpostavitev sodelovanja med državami integracijskega sistema Srednje Amerike (SICA) na področju, ki je tako tesno povezano z nacionalno suverenostjo, je bila pomemben korak v procesu regionalnega povezovanja in pri iskanju priložnosti za mednarodno sodelovanje. Strategija za regionalno varnost v Srednji Ameriki bo skupaj z začasnim začetkom veljavnosti pridružitvenega sporazuma med EU in Srednjo Ameriko, kmalu pa tudi sporazuma o političnem dialogu in sodelovanju, zagotavljala nove priložnosti za okrepljen politični dialog EU in Srednje Amerike o vprašanjih javne varnosti.

Generalni sekretariat SICA bo glavni sogovornik za usklajevanje na tem področju, delno v okviru skupine prijateljev ESCA.

Med temi dialogi s srednjeameriškimi regionalnimi organi bi se lahko obravnavala naslednja vprašanja:

- najnovejši trendi in razvoj varnostnih razmer v regiji ob upoštevanju najboljših praks in pridobljenih izkušenj;
- politike javne varnosti, zakonodaja na področju boja proti kriminalu in nekaznovanje, spodbujanje vključujočega preprečevanja kriminala in rehabilitacije, pomoč žrtvam in sprava;

- institucionalno okolje javne varnosti, potrebe v zvezi s krepitvijo zmogljivosti in predvidene celostne reforme pravosodnega in varnostnega sektorja (policija, kazenski sistem in sodstvo);
- mednarodno in regionalno sodelovanje med srednjeameriškimi državami ter priložnosti, izzivi in težave, povezani z izvajanjem strategije za varnost v Srednji Ameriki. V tem okviru bi bilo treba obširneje obravnavati ovire za sodelovanje, kot so nerešena vprašanja glede meja;
- dodana vrednost sodelovanja EU in njegov učinek ter po potrebi prihodnje potrebe po sodelovanju in njegove usmeritve.

Skupna strategija EU in Karibov

Novembra 2012 sta EU in karibski forum afriških, karibskih in pacifiških (AKP) držav (CARIFORUM) sprejela skupno strategijo za partnerstvo med Evropsko unijo in Karibi, katere namen je vzpostaviti tesnejše partnerstvo med EU in Karibi. Partnerstvo si prizadeva preseči tradicionalen odnos med darovalko in prejemnico, da bi ustvarili okvir vzajemnih interesov, ki bi poleg tradicionalnih problematik razvojnega sodelovanja in trgovinskih odnosov vključeval še politično razsežnost. Kriminal in varnost sta eno izmed petih prednostnih področij delovanja partnerstva.

EU v tem okviru in v skladu s členom 8 sporazuma o partnerstvu med AKP in EU izvaja reden politični dialog z državami CARIFORUM, pri čemer v celoti upošteva določbe varnostne strategije te regije, ki so jo februarja 2013 sprejeli voditelji držav Karibske skupnosti (CARICOM).

Na tem področju so ključni akterji Karibska izvajalska agencija za kriminal in varnost (IMPACS), regionalni varnostni sistem (RSS), karibska projektna skupina za finančno ukrepanje (CFATF) in karibski svet za kazenski pregon na področju carine (CCLEC). EU je mnogim izmed teh agencij zagotovila finančno podporo v okviru 10. Evropskega razvojnega sklada.

Države članice SICA in Karibske skupnosti se bodo skupaj dogovorile o ustreznih mehanizmih za povezovanje obeh zgoraj omenjenih regionalnih dialogov. Učinkovit instrument v ta namen bi lahko bil že uveljavljeni mehanizem za usklajevanje med državami SICA in državami CARIFORUM.

I.3 Dialog med EU in CELAC

Splošen okvir za sodelovanje teh dveh regij je uveljavljeni akcijski načrt med EU in Skupnostjo latinskoameriških in karibskih držav (CELAC). Čeprav zajema nekatera

pomembna vprašanja v zvezi z varnostjo (zlasti prepovedane droge in migracije), ne vključuje javne varnosti kot take.

Akcijski načrt EU in CELAC bi lahko vseboval poglavje o javni varnosti, v katerem bi bili opredeljeni skupni pogled obeh regij na glavne izzive, skupna načela, v skladu s katerimi bi se izvajali skupni ukrepi, in glavne smernice dogovorjenega programa dela za obe regiji z vidika izvajanja dialoga in sodelovanja.

O vprašanjih varnosti v zvezi s to strategijo je mogoče razpravljati tudi v okviru dvostranskih političnih dialogov (z zainteresiranimi članicami skupnosti CELAC).

Rezultati obstoječih sektorskih dialogov (o predhodnih sestavinah z Bolivijo, Čilom, Kolumbijo, Ekvadorjem, Perujem, Venezuelo in Mehiko, o varnosti z Mehiko in o drogah z Brazilijo) bodo po potrebi upoštevani v pobudah, ki jih vključuje ta strategija.

I.4 Okrepitev usklajevanja z drugimi zadevnimi udeleženci

EU namerava okrepiti razprave o varnosti v regiji z zadevnimi večstranskimi ali mednarodnimi organizacijami, ki imajo obsežno strokovno znanje, kot so Organizacija ameriških držav (OAS), Medameriška razvojna banka (IADB), Svetovna banka, organi Združenih narodov (kot sta program ZN za razvoj (UNDP) in Urad ZN za droge in kriminal (UNODC)), Skupnost narodov in SEGIB¹². EU bo hkrati spodbujala razprave z ustreznimi mednarodnimi in regionalnimi organizacijami civilne družbe (npr. z univerzami, možganskimi trusti in observatoriji). Pri izboljšanju razumevanja problematike bi lahko imela koristno vlogo tudi fundacija EU-LAK.

EU si bo poleg tega prizadevala okrepiti izmenjavo informacij o razmerah na področju varnosti v Srednji Ameriki in na Karibih z ZDA in Kanado, saj sta pomembna akterja na tem področju.¹³ Obe državi sta nedavno sprejeli celosten pristop, ki, tako kot pristop EU, vključuje krepitev institucionalne zmogljivosti, preprečevanje nasilja in zmanjševanje povpraševanja po drogah.

Cilj II: Okrepitev zmogljivosti vlad za zagotavljanje kakovostnih javnih storitev

II a. Podpiranje zakonodajnih in regulativnih reform za povečanje odgovornosti

¹² Ibersko-ameriški generalni sekretariat.

¹³ Kanada se osredotoča zlasti na Karibe.

Dosežen je bil napredek na področju zakonodajnih mehanizmov in mehanizmov upravljanja, na katerih temelji zmogljivost držav, da zagotavljajo storitve, povezane z javno varnostjo. Vendar ta zmogljivost ostaja omejena, nadaljnje sodelovanje med EU, agencijami držav članic in institucijami regije pa bi bilo mogoče še okrepiti, in sicer na področjih, kot so **reforma pravosodnega in varnostnega sektorja, zakonodajne in regulativne reforme ter reforme politik za izboljšanje spoštovanja človekovih pravic, nezakonito trgovanje, pranje denarja in boj proti korupciji in nekaznovanju.**

Na področjih, kot so politika na področju drog, preprečevanje zlorabe predhodnih sestavin, pranje denarja in javno zdravje, bi si bilo treba prizadevati za tesnejše sodelovanje, pri čemer bi se bilo treba opreti na že uveljavljene dejavnosti v okviru programa sodelovanja med Latinsko Ameriko in Evropsko unijo na področju politik o drogah (COPOLAD) in programa za kokainsko pot.¹⁴ To sodelovanje bi lahko vključevalo izmenjavo informacij in operativne izmenjave med institucijami regije, kot so **Medameriška komisija za nadzor nad zlorabo drog (CICAD), Skupnost policije Amerik (AMERIPOL) in Karibska izvajalska agencija za kriminal in varnost (IMPACS)**, ter organi, kot so **Europol, Interpol, Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA) ter Pomorski analitični in operacijski center za narkotike (MAOC-N)**. Pri vsakršnem sodelovanju bi se upoštevali zmogljivost, prednostne naloge in pravna pooblastila zadevnih agencij in držav, njegov cilj pa bi bil izboljšati mehanizme delovanja regionalnih mrež.

Spodbujati bi bilo treba tudi druge elemente, kot so zakonodajni in regulativni okvir za zaščito otrok, žensk in drugih ranljivih skupin (zlasti zato, ker jih nasilje in nevarne razmere pogosto najbolj prizadenejo), preglednost z varnostjo povezanih izdatkov in okrepitev demokratičnega nadzora, ki ga izvajajo parlamenti (ki ga podpirajo varuhi človekovih pravic in revizijski organi). V sodelovanju z lokalnimi organizacijami bi lahko razmislili o posebnih dejavnostih, s katerimi bi pripomogli k oblikovanju zadevnih politik ob upoštevanju ustreznih okvirov, kot je Resolucija 1325 Varnostnega sveta ZN o ženskah, miru in varnosti.

II b. Krepitev zmogljivosti organov kazenskega pregona ter sodnih in kazenskih organov

Sodelovanje med Srednjo Ameriko, Karibi in EU bi moralo spodbujati celovito in uravnoteženo reformo **institucij pravosodnega in varnostnega sektorja** (vključno s kazenskim sektorjem in politikami, ki spodbujajo rehabilitacijo in nadomestne možnosti za zaporno kazen). To sodelovanje bi morala dopolnjevati podpora za politike preprečevanja nezakonite trgovine, pranja denarja, korupcije in nekaznovanja. Podporo bi lahko dodelili tudi

¹⁴ Vključno s projekti v okviru drugo omenjenega programa, tj. program PRELAC o kemičnih predhodnih sestavinah, in program GAFISUD o pranju denarja.

politikam za izboljšanje ureditve in nadzora zasebnih varnostnih podjetij ter izmenjavi najboljših praks na področju nadzora nad prenosom konvencionalnega orožja.¹⁵

Poleg tega bi bilo mogoče glede na sporočilo o programu usposabljanja na področju kazenskega pregona¹⁶ predvideti tudi doslednejšo in učinkovitejšo podporo za krepitev zmogljivosti organov pregona v regiji, in sicer z zagotavljanjem usposabljanja ali izmenjavo znanja in dobrih praks (pri tem bi lahko sodelovala tudi Europol in CEPOL). Dober model prihodnjega sodelovanja z regijo bi lahko bili tudi projekti tesnega medinstitucionalnega povezovanja, kot se trenutno izvajajo v EU.

Podpora za razvoj nacionalne in regionalne zmogljivosti za zbiranje in analizo **statističnih podatkov** o kriminalu ter spremljanje trendov v kriminalu bi okrepila tudi odločanje na podlagi dokazov in mednarodno sodelovanje v regiji.

II c. Podpiranje vlad pri njihovih prizadevanjih za krepitev vloge skupnosti

Sodelovanje za spodbujanje družbenoekonomskega razvoja in zmanjšanje nasilja se izvajata v partnerstvu z vladami in skupnostmi, ki imajo od tega koristi. V Srednji Ameriki in na Karibih se osredotočajo zlasti na spodbujanje mirnih načinov reševanja sporov v družbi in ustvarjanje priložnosti za vse skupine prebivalstva.

Področja sodelovanja bi po nadaljnji analizi lahko vključevala povečevanje gospodarske rasti, spodbujanje poklicnega usposabljanja in podjetništva kot vira zaposlovanja in alternativ kriminalnim dejavnostim, podporo za žrtve nasilja (vključno s humanitarno pomočjo, kjer je primerno), projekte sprave, rehabilitacije in ponovnega vključevanja, razvoj alternativ zapornim kaznim za manjša kazniva dejanja, zaščito ranljivih skupin v družbi, okrepitev mehanizmov civilne družbe za nadzor in podporo za pobude, ki spodbujajo mediacijo, vzpostavljanje miru in zmanjševanje povpraševanja po drogah.

Kar zadeva cilj II, bodo EU in države članice najprej pregledale stanje in naredile seznam vseh dejavnosti v zvezi z javno varnostjo, ki jih trenutno izvajajo v regiji. Ta pregled stanja bo olajšal izmenjavo izkušenj, zagotovil informacije o možnih sinergijah in področjih, kjer so potrebna dodatna prizadevanja, ter pripomogel k preprečevanju podvajanja. Seznam je treba redno posodabljati in izmenjevati z državami gostiteljicami in drugimi donatorji ter ga upoštevati pri skupnem načrtovanju programov. Ta strategija bo vodilo za prihodnje delo EU in držav članic na tem področju.

¹⁵ V skladu s sporazumom o trgovini z orožjem.

¹⁶ „Vzpostavitev evropskega programa usposabljanja na področju kazenskega pregona“, COM(2013) 172 final.

EU bo pri svojem delu na področju reforme pravne države, pravosodja in varnostnega sektorja uporabila tudi izkušnje, ki jih je pridobila s civilnimi misijami EU v drugih regijah po svetu. Da bi podprli politični dialog in dejavnosti sodelovanja v regiji, bi lahko strokovnjaki iz Evropske službe za zunanje delovanje, ki načrtujejo in izvajajo te misije, po potrebi tudi strokovnjaki z vojaškega področja, sodelovali pri načrtovanju in ocenjevanju dejavnosti, ki so vključene v to strategijo.

Zdajšnja stalna ali prihodnja prizadevanja na področju posredovanja v državah v tej regiji ali med njimi, ki jih izvedejo raznovrstni deležniki, bi bilo mogoče na zahtevo podpreti.

Cilj III: Krepitev regionalnega in mednarodnega sodelovanja na področju operativnih dejavnosti za preprečevanje nevarnih razmer v Srednji Ameriki in na Karibih

EU bo spodbujala dialog in sodelovanje med regionalnimi institucijami in mednarodnimi deležniki, zlasti kar zadeva nadregionalne vidike organiziranega kriminala. Države v regiji se srečujejo s podobnimi težavami in imajo bolj ali manj podobne institucije, z izmenjavanjem znanja pa lahko okrepijo svojo skupno zmogljivost.

Ta spodbude bi lahko bile v obliki programov izmenjave med specializiranimi agencijami ali v obliki podpore, ki bi omogočala skrbno ciljno usmerjeno prizadevanje za nadnacionalno sodelovanje. V tem pogledu bi lahko bila koristna večja udeležba organizacij, kot so **Europol, Eurojust in Frontex**, in sicer v okviru njihovih pristojnosti in v tesnejšem sodelovanju z regionalnimi organizacijami/pobudami.

Posebno pozornost je treba nameniti boljšemu povezovanju sredstev, ki jih regiji dodeljujejo države članice (npr. uradniki za zvezo) in agencije EU. To bi lahko vključevalo izboljšanje kazenskega pregona in pravosodnega sodelovanja ter okrepitev sodelovanja med regionalnimi mrežami, kot so **Mreža tožilcev za preprečevanje organiziranega kriminala (REFCO)** te regije, **Iberoameriška mreža za mednarodno pravno sodelovanje (IberRed)**, **Konferenca ministrov za pravosodje iberoameriških držav (COMJIB)**, in evropskimi mrežami.

V skladu s skupnim sporočilom o strategiji EU za kibernetko varnost, JOIN(2013)1 final, sprejetim februarja 2013, se bo nadaljeval dialog z zadevnimi mednarodnimi partnerji, da bi zagotovili učinkovite obrambne zmogljivosti, opredelili področja sodelovanja in preprečili podvajanje prizadevanj na področju kibernetске varnosti in boja proti kibernetškemu kriminalu.

Regionalnemu mreženju bi lahko koristilo spodbujanje drugih skupnih dejavnosti, kot sta podpora za razvoj usklajevalnih mehanizmov, ki bi bili namenjeni odzivanju na kompleksne večrazsežnostne krizne razmere, in pomoč pri zagotavljanju učinkovitejšega **odzivanja na krizo in sposobnosti za zgodnje opozarjanje**.

Zaključek

Nevarne razmere v Srednji Ameriki in na Karibih negativno vplivajo na vsakdanje življenje milijonov ljudi ter imajo škodljive posledice za spoštovanje človekovih pravic, pravno državo in gospodarski razvoj regije. So velika ovira za regionalno stabilnost in sodelovanje.

Vlade držav v regiji se poskušajo spopasti s tem izzivom in Evropa mora slediti njihovemu zgledu, sicer lahko ogrozi ohranitev svojega dolgotrajnega partnerstva in zaščito svojih gospodarskih in varnostnih interesov. EU ponuja dialog in praktično sodelovanje, saj se zaveda, da se lahko od svojih partneric nauči prav toliko, kot jim lahko da. V okviru te strategije namerava svojim partnericam v Srednji Ameriki in na Karibih pomagati s preglednim in celovitim pristopom.

Ta strategija bo usmerjala naše sodelovanje s partnerskimi državami na področju varnosti. Sodelovanje s partnericami na podregionalni in nacionalni ravni bi se moralo začeti čim prej, zato bi naslednje vrhunsko srečanje med EU in Skupnostjo latinskoameriških in karibskih držav, ki bo potekalo leta 2015, lahko bilo primerna priložnost za politično oceno strategije in skupnih odločitev za celotno celino.